

Handläggare:
Agneta Olofsson

Stöd till kulturinkubator

1 Ärendet

Kulturnämnden har i budget för 2009 fått i uppdrag av landstingsfullmäktige att verka för att utveckla samarbetet mellan kultur och näringsliv och stödja utvecklandet av en kulturinkubator för att främja entreprenörskap inom kultursektorn.

2 Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden

att uppdra till förvaltningschefen att till kulturnämndens sammanträde den 28 maj ta fram ett förslag till avtal mellan Transit och kulturnämnden som beskriver hur landstingets stöd skall användas fram t o m den 30 juni 2010,

att genom att ta i anspråk 300 tkr ur 2009 års disponibla utrymme, reservera 1,1 mnkr i stöd till Konstfack Transit för att vidareutveckla verksamheten med en kulturinkubator,

att uttala att Konstfack skyndsamt slutför processen med att bilda en ny associationsform för Transit.

3 Bakgrund

Kulturnämnden har avsatt 800 tkr i 2009 års budget för att vidareutveckla verksamheten med en kulturinkubator. Transit har inkommit med en ansökan om stöd på 700 tkr för att vidareutveckla den verksamhet som pågår vid Konstfack Transit. Sökt belopp avser andra halvåret 2009 men i ansökan beskrivs kulturinkubatorns utveckling sett över en längre tid.

Bilaga

Ansökan med bilagor

3.1 Verksamhet vid Konstfack Transit

Konstfack Transit grundades för snart fem år sedan med stöd av bl. a dåvarande Stockholms stads näringslivskontor (nuvarande Stockholm Business Region), Teknikbrostiftelsen och Stockholm School of Entrepreneurship (SSES). Vasakronan, som är Konstfacks hyresvärld, ställde en lokal med en hyra om 1 kr/år till förfogande vilket motsvarar en hyressubvention på drygt 500 tkr/år.

Driften av verksamheten, i första hand lönekostnader för projektledare, har SSES bekostat. Verksamheten drivs av två helårsarbetskrafter. Idag är Transit en verksamhetsgren under Enheten för forskning och administration och externa relationer inom Konstfack. Högskolestyrelsen är det högsta beslutande organet och det är dit som Transit rapporterar.

Transit vänder sig i dag till utexaminerade kreatörer och kulturarbetare som startat eller har för avsikt att starta eget företag. Transit startade som Konstfacks starthus inom design, konsthantverk, grafik, mode och konst. Syftet är att bl a att stödja och inspirera innovativa idéer och initiativ. Transit analyserar och stimulerar förutsättningar för kommersialisering, planering och utveckling av affärsverksamhet. En central uppgift för Transit är att fortlöpande verka för att förfina och vidareutveckla de arbetsmetoder som utgör fundamentet i kulturinkubatorsverksamheten. Arbetsmetoderna har sin grund i den s. k FUNK-modellen som i korthet innebär att tillväxt inom de kreativa näringarna tillkommer genom samarbete mellan aktörer inom forskning s-, utbildnings-, näringslivs- och kultursektorerna.

Fr o m 2008 förstärktes Transit med verksamheten Mötesplatsen Mode & Design (M M&D). Under våren 2009 kommer Nätverket för Upplevelseindustrin att flytta in i Transits lokaler. Nätverkets huvudsakliga uppgift är idag att stimulera tillväxten i samtliga kreativa näringars branscher.

Mötesplats Mode & Design ingår i Nätverket för Upplevelseindustrin som samlar åtta mötesplatser för de kreativa näringarna runt om i Sverige. Tillammans arbetar de för en ökad tillväxt i den svenska upplevelseindustrin och att synliggöra de kreativa näringarnas potential. M M&D startades 2006 i ett samarbete mellan branschaktörer och näringar. Visionen för Mode & Design är att utveckla Stockholm till ett nationellt och internationellt centrum för mode och design. Syftet är att generera fler entreprenörer, sporra till mer spjutpetskunskap och en ännu starkare tillväxt i branscherna.

Under 2008 har antalet aktivitet riktade till Transitföretagare ökat kraftigt och under året var närmare 30 företag verksamma vid Transit. Antal rådgivningstillfällen med Transitföretag under 2008 uppgick till ca 80 stycken. Utöver

detta tillkom även rådgivning till kulturföretag utanför Transit ca 20 möten genomfördes.

Under året genomfördes också kompetensutvecklande kvällsseminarier med fokus på frågor som rör entreprenörskap för kulturföretagare, nätverks- och inspirationsaktiviteter som träffar med centrala aktörer inom näringslivet och kulturella sektor. Träffar har även anordnats i samarbete med andra inkubatorer.

3.2 Finansieringen av Konstfack Transit

Under 2008 har Transit finansierats med 740 tkr från SSES, 974 tkr från KK-stiftelsen och med en hyressubvention med 504 tkr från Vasakronan. Utöver detta så har riktade stöd beviljats från Svenska Institutet för utbyte med Senegal med 500 tkr samt Innovationsbron/Designcheckar till Transitföretagare med 200 tkr. KK-stiftelsen finansierar verksamheten Mötesplatsen Mode & Design under 2008-2010.

För 2009 har Transit kvar samma hyressubvention från Vasakronan, 800 tkr från KK-stiftelsen och ett stöd med 275 tkr från SSES (stödet upphör i och med utgången av 2009). Transit har nu även ansökt om 700 tkr från landstingets kulturnämnd. Ansökan är kopplad till ett bredare uppdrag som omsluter flera konstformer än den hittillsvarande verksamheten.

3.3 Blivande företagares ansökan till Transit

Till Transit kan alla kreatörer som driver eller skall starta företag inom de kreativa näringarna ansöka. Ansökan måste vara skriftlig. Den ska innehålla en affärsplan som beskriver sökandes företags- och/eller affärsprojekt. En beskrivning (ett CV) av företagaren/företagarna skall finnas med tillsammans med en portfolio som beskriver den/de sökandes kreativa kompetens. Under två dagar presenterar de sökande sin affärsidé för juryn.

Alla fullständiga ansökningar med affärsidéer inom de kreativa näringarna behandlas av Transits jury. Juryn består av personer med lång erfarenhet från företagande och projekt inom de kreativa näringarna.

Juryn fokuserar på kopplingen mellan den/de sökandes kreativa kapacitet i relation till affärsidén, d.v.s. hur den kreativa kompetensen är tänkt att omsättas till affärsdrivande verksamhet. Vidare tittar juryn på den sökandes bakgrund och erfarenhet samt den kreativa portfolion.

4 Upplägg för ett Transit som omfattar flera konstformer

4.1 Företagen på Transit

Företagen som blir antagna till Transit erbjuds bl a:

- Möblerad kontorsarbetsplats.
- Tillgång till internet, telefoni, postmottagning, kopianator, skrivare.
- Daglig rådgivning på plats, regelbunden affärsrådgivning - och företagsutveckling.
- Tillgång till mentorsnätverk och experter inom exempelvis redovisning, marknadsföring och upphovsrätt.
- Möjlighet att delta i kompetensutvecklande åtgärder såsom seminarier, föreläsningar, nätverksträffar mm för att stimulera och skapa förutsättningar för affärsmöten och nätverkande.

4.2 Transits samarbetspartners

Transit kommer att upprätta samverkansavtal med olika partners. I första hand gäller det Botkyrka kommun/Subtopia, Kungliga Musikhögskolan och SITE men även andra aktörer i syfte att kunna erbjuda tjänster till kulturföretagare inom samtliga discipliner.

Två av samarbetspartnerna, Botkyrka kommun/Subtopia samt Kungliga Musik Högskolan ingår sedan tidigare tillsammans med Konstfack Transit i ett samarbetsprojekt som heter Röda Linjen som vill stötta entreprenörer inom upplevelseindustrin i Stockholmsregionen.

4.2.1 Botkyrka kommun

Subtopia är en enhet inom Upplev Botkyrka AB, ett helägt bolag av Botkyrka kommun. Subtopias uppdrag är att fungera som ett kultur-, utbildnings- och näringslivskluster med inriktning mot film, scenkonst, cirkus och relaterade branscher inom kultur och kreativa näringar. Subtopia rymmer många olika aktörer: företag, föreningar, utbildningar, korta projekt och längre samarbeten.

Starthuset i Subtopia hjälper till att utveckla och utvärdera idéer, bilda bolag, skapa branschkontakter och etablera kontakter med myndigheter och finansierare. Här erbjuds även intresserade en kontorsplats och bli då en naturlig del av Subtopias kontaktnät.

Inom Subtopia finns Filmbasen som är ett växthus för unga filmare och som formellt är en del i Film Stockholm och kulturförvaltningen men där förening-

en Fanzingo svarar för en stor del av den dagliga driften. Syftet är att berika filmsverige med nya berättarröster och att ge unga filmare möjligheter att utvecklas som konstnärer, producenter och entreprenörer. Filmbasen drivs med stöd även från Botkyrka kommun.

Ett annat mål är att bredda rekryteringen av filmarbetare samt att göra Filmbasen till en stark och fruktbar tillväxtplats och mötesplats.

4.2.2 Kungliga Musikhögskolan

Transit har ett samarbete med verksamheten Starthus@KMH. Verksamheten är bl a till för att hjälpa studenter på en kommande arbetsmarknad. Här erbjuds studenterna gratis rådgivning, gratis seminarier och ett brett kontaktnät.

Hit uppmanas studenter komma om man har en god idé, ett starkt engagemang och en självklar drivkraft att vilja starta ett projekt eller kanske till och med ett företag som har med musik att göra.

Starthus@KMH erbjuder öppna seminarier då intressanta personer som inspirerar till projekt eller affärsidéer bjuds in. Tex har marknadsförare, eventproducenter, artister, ekonomer, skatteexperter bjudits in till seminarierna.

4.2.3 SITE

SITE startade som ett initiativ för att förbättra villkoren och främja förutsättningarna för oetablerade dans- och scenkonstnärer med olika bakgrund och utbildning inom den nya scenkonsten, främst dans, performance och visuell teater. Genom kunskapsöverföring, coachning och ett aktivt konsultarbete tillför SITE utövarna viktiga grunder för att som konstnär snabbt nå resultat inom dans och scenkonstområdet. Genom ökade kunskaper i produktion, marknad, ekonomi, administration, turné och konstnärlig process tror SITE att konstnärerna bättre kan etablera sig och konkurrera på en regional, nationell och internationell nivå. SITE har i sina lokaler vid Telefonplan till sitt förfogande en produktionshall, utbildning och konsultation samt Växthuset SITE LAB. Produktionshallen kan de fria utövarna inom den experimentella scenkonsten hyra till subventionerat pris och där kan de ostört arbeta längre sammanhängande perioder. I anslutning till lokalen finns möjlighet till kontor och ett sammanhang som främjar etablering. I dagsläget finns olika kreativa verksamheter som Lumos AB (ljusdesign och ljudteknik), Key Future AB (produktdesign), Länsdanskonsulenterna, Loco Motion (produktion o export), Moderna Dansteatern och Shoot (dansfilmfestival) samlade i dessa lokaler.

SITE är i förlängningen tänkt som ett kunskapscentrum där de fritt utövande kompanierna kan få stöd och rådgivning gällande avtal, produktion, nationell

och internationell turnéverksamhet, finansiering och samproduktion. Tanken är också att denna resurs skall komma unga, oetablerade konstnärer till del. De kommer också att erbjudas projektplatser där de kan delta i en professionell miljö och tillgodogöra sig nödvändiga kunskaper. En växthusverksamhet med coachning, reella baskunskaper och idéutveckling ställs till förfogande.

I januari 2009 beslutade kulturnämnden att ge SITE ett kulturstöd på 200 tkr 2009.

4.3 Konstfack Transits verksamhet under 2009

För närvarande passerar runt 25 företag per år och ca 35 personer Transit. Transit räknar med att samarbetet med Botkyrka kommun/Subtopia, Kungliga Musikhögskolan och SITE innebär att ett femtiotal företag och ca 60 personer kommer att finnas inom kulturinkubatorn det närmaste året.

Nedan presenteras en del av den verksamhet som kommer att genomföras på Transit under 2009/2010.

- Under året kommer Transit att aktivt arbeta med att skapa en associationsform som underlättar för finansiering samt skapar förutsättningar för utveckling av de nya tjänsterna inom de kreativa näringarna.
- Verka genom samverkansavtal för att fler inkubatorer, verksamma inom övriga kulturella näringar, utvecklas i länet.
- Accelerera kulturföretagens utveckling och tillväxttakt samt etablering på marknaden av minst 25 företag per år
- I samarbete med andra aktörer Botkyrka kommun/Subtopia, Kungl. Musikhögskolans starthus och SITE accelerera förestagens utveckling och tillväxt inom andra kulturinriktningar än de som Transit huvudsakligen stödjer min 20/företag/ år.
- Kontinuerligt utveckla metoder för specialiserad affärsutveckling och resultatuppföljning som den centrala delen i Transits kvalitetssäkrande arbete.
- Bedriva seminarieverksamhet, öka företagens deltagande i externa aktiviteter såsom utställningar/mässor samt bidra med kompetensutveckling.

- Fortlöpande verka för ökad kvalitet på affärsrådgivningen, utveckla expert- och mentorsnätverk för kulturföretagare.
- Erbjudna ändamålsenliga och moderna lokaler samt möjligheter för prototypframtagning.
- Anpassa såväl hemsida som tryckt material efter funktionshindrades specifika krav och behov.

5 Kultur nämndens målområden

Transit har i ansökan beskrivit hur de arbetar med nämndens olika målområden. När det gäller jämställdhet mellan könen så utgörs ca 70 % av företagarna kvinnor. Både kvinnor och män finns representerade i Konstfacks styrelse. Av företagarna som finns på Transit har ca 20 % en annan etnisk bakgrund än svensk. Till ansökan har bifogats en jämställdhetsplan för Konstfack.

När det gäller tillgänglighet för funktionshindrade skall Konstfack Transits lokaler vara tillgängliga likasom all informationsmaterial.

För att förbättra tillgängligheten för personer med läs- och skrivsvårigheter arbetar Transit aktivt för att utveckla de befintliga metoderna för ökad läsförståelse bl. a genom att driva ett forskningsprojekt kring nya teckensnitt för dyslektiker. Transit hoppas att de kan vara först i världen med att ha en hemsida samt trycka dokument med det nya teckensnittet som i försök visat på mycket goda resultat.

Enligt Transit blir miljöfrågorna alltmer centrala i verksamheten. Det handlar om frågor kring produktionsmetoder, anställningsförhållanden hos leverantörer, designprocesser, materialval, återvinning. Transit är en aktiv part bakom The Sustainable Fashion Academy, en utbildning kring dessa frågor i kombination med entreprenörskap.

6 Kulturförvaltningens synpunkter

6.1 Verksamheten

En utveckling av Transit gör det möjligt för kulturarbetare och kreatörer att utveckla sitt kulturskapande inom ramen för eget företagande. I länet finns en mängd yrkesutövande kulturarbetare som på ett positivt sätt bidrar till att göra regionen känd både inom och utanför Sverige. Förvaltningen anser att Transit

är en viktig aktör i länets kulturliv och verksamheten kan medverka till att utveckla Stockholms län till en attraktiv och konkurrenskraftig region.

Transit har tidigare vänt sig till utexaminerade kreatörer och kulturarbetare som startat eller har för avsikt att starta eget företag inom design, konsthantverk, grafik, mode och konst. Men genom samarbete med andra aktörer så som Botkyrka kommun/Subtopia, Kungliga Musikhögskolans starthus och SITE kommer verksamheten att även nå konstnärer inom film, musik och dans/performance. Förvaltningen anser det viktigt att Transit dessutom framdeles hittar en samarbetspartner med stor kunskap inom teaterområdet för att öka antalet konstformer som omfattas av verksamheten.

Genom att kulturnämnden lämnar stödet Transit ges Transit i uppdrag att ansvara för att sköta inkubatorn och utgöra nav i det nätverk av aktörer som sammantaget kommer att utföra inkubatorsverksamheten. Transit har stor erfarenhet av att coacha de blivande företagarna, att ordna kurser och seminarier inom områdena ekonomi, juridik, marknadsföring etc. Övriga aktörer måste dock bidra med sina sakkunskaper som är specifika för respektive konstform. De olika aktörerna kommer även att i varierande grad kunna ställa upp och erbjuda fysiska arbetsplatser vid sidan av dem som erbjuds inom Transit på Telefonplan.

6.2 Avtal

Förvaltningen föreslår att kulturnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att ta fram ett förslag till avtal mellan landstinget och Transit till nämndens sammanträde den 28 maj 2009. Avtalet föreslås gälla det närmaste året, d v s fr o m den 1 juli 2009 t o m den 30 juni 2010. För ändamålet föreslås kulturnämnden sätta av 1,1 mnkr. 800 tkr finns direkt budgeterade för stöd till inkubator i 2009 års budget. I och med att avtalsperioden anges till 12 månader föreslår förvaltningen ett högre stöd och att nämnden omfördelar 300 tkr ur 2009 års disponibla utrymme som uppgår till 2 146 tkr.

I avtalet skall tydligt framgå vad landstingets stöd skall användas till. Det skall även framgå av avtalet vilka samarbetsparter som inkluderas i inkubatorsverksamheten (d v s Botkyrka kommun/Subtopia, Kungliga Musikhögskolans starthus och SITE) samt hur samarbetet med dessa skall utformas. Verksamheten bör drivas under ett namn som är lämpligt med tanke på det breddade uppdrag som avtalet med och stödet från kulturnämnden innebär. Vidare skall avtalet reglera hur landstinget ges insyn i verksamheten inom ramen för en styrgrupp eller s k Advisory Board som omtalas i Transits ansökan. När verksamheten övergår till en egen juridisk person (förmodligen handelsbolag) bör landstingets representation i första hand finnas i företagets styrelse för att ge

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-03-17

Diarienummer:
KUN 2009/110

insyn i såväl verksamhet som ekonomi. I det sammanhanget anser förvaltningen att det är angeläget att Konstfack påskyndar processen med att bilda en egen associationsform för kulturinkubatorn.

Hans Ullström